

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WKSE.050.6.2024.JP
3098607.12064310.9738839
Warszawa, 26-03-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
w związku z interpelacją nr K10INT1990 Pana Posła Patryka Wichera oraz grupy Posłów w sprawie rozwoju i modernizacji sieci energetycznych w Polsce, uprzejmie przedstawiam odpowiedź na poniższe pytania:

- 1. Jakie rozpoczęte już programy modernizacyjne (...) będą kontynuowane w najbliższych miesiącach?**
- 2. Czy planowane jest uruchomienie nowych programów dot. modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych niskiego, średniego, wysokiego i najwyższego napięcia?**
- 3. Jaki jest harmonogram prac modernizacyjnych i rozwojowych sieci energetycznych w najbliższych latach?**

Ministerstwo Klimatu i Środowiska systematycznie prowadzi działania mające na celu zapewnienie optymalnych możliwości przyłączeniowych do sieci elektroenergetycznej. W ramach tworzenia przepisów regulujących proces przyłączania do sieci, jak również funkcjonowania tych sieci Minister Klimatu i Środowiska uwzględnia dokonującą się zmianę technologiczną, rozwój generacji rozproszonej i zmianę sposobu funkcjonowania sieci elektroenergetycznej.

Możliwości przyłączenia do sieci elektroenergetycznej źródeł wytwórczych wyznaczone są przez możliwości techniczne tych sieci. Dlatego też konieczne jest podjęcie działań skupionych na dwóch kluczowych obszarach: optymalizacji istniejących możliwości sieciowych oraz rozbudowie i modernizacji sieci. W tym miejscu należy wskazać na ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1506). W wyniku wejścia w życie tej regulacji, nie tylko uaktualniono listę strategicznych projektów przesyłowych, ale także rozszerzono zakres ustawy o inwestycje w projekty dystrybucyjne o napięciu powyżej 100 kV, które są kluczowe dla przekształcania systemu elektroenergetycznego z systemu jednokierunkowego (tzw. pasywnego) w system dwukierunkowy (aktywny), z aktywnym udziałem odbiorców energii elektrycznej. Dzięki takiemu rozwiązaniu, skróceniu ulegnie proces uzyskiwania pozwoleń publicznoprawnych przez inwestorów, jak również zastosowanie znajdzie uproszczony model pozyskania gruntów pod inwestycje. W ramach dotychczas podjętych działań warto zwrócić również uwagę na przepisy regulujące linie bezpośrednie czy tzw. cable-pooling, które zwiększają możliwości przyłączania instalacji OZE do sieci elektroenergetycznej i pozwalają optymalizować inwestycje w infrastrukturę sieciową.

W ramach analiz prowadzonych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Ministerstwie Infrastruktury oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, zidentyfikowano przepisy, których zmiana mogłaby usprawnić proces inwestycyjny w Polsce. Wynikiem tych prac jest ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania

na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1890), której celem było m.in. wsparcie inwestycji publicznych liniowych.

Kluczowym elementem i punktem wyjścia do transformacji sektora energetycznego opartego o integrację OZE jest cyfryzacja energetyki. Inteligentne sieci służą również poprawie elastyczności systemu elektroenergetycznego poprzez wprowadzenie taryf dynamicznych, umożliwienie dostępu do swoich danych pomiarowych, a tym samym zaktywizowanie odbiorców końcowych w celu lepszego zarządzania swoim zużyciem energii elektrycznej. Możliwość szybszej zmiany sprzedawcy energii elektrycznej, porównywania ofert na rynku energii elektrycznej, korzystania z zestandaryzowanych danych pomiarowych w ramach Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE) pozwoli na otwarcie tego rynku na nowych uczestników oraz zwiększenie jego konkurencyjności. Rozwiązania z obszaru digitalizacji energetyki przyczynią się również do wzrostu efektywności energetycznej w okresie wznoszących się cen nośników energii.

Dostrzegając kluczową rolę digitalizacji sektora elektroenergetycznego dla rozwoju innych obszarów polskiej gospodarki oraz efektywności i niezależności energetycznej podjęto się szeregu działań na różnych płaszczyznach. Były to instrumenty legislacyjne oraz edukacyjno-informacyjne. Do działań o charakterze legislacyjnym należy wypracowanie ram prawnych, które znalazły swój finał w tzw. ustawie licznikowej określającej m.in. harmonogram instalacji liczników zdalnego odczytu oraz powołującej CSIRE, a także w rozporządzeniach wykonawczych regulujących m.in. wymagania dla tych liczników oraz procesy zachodzące na rynku energii. Zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawą licznikową) harmonogram instalacji liczników zdalnego odczytu przedstawia się następująco:

- 2023 r. - min. 15% odbiorców końcowych,
- 2025 r. - min. 25 % odbiorców końcowych,
- 2027 r. - min. 65 % odbiorców końcowych,
- 2028 r. - min. 80 % odbiorców końcowych.

CSIRE zaś zostanie uruchomione z dniem 1 lipca 2025 r.

Operatorzy systemów elektroenergetycznych są zobowiązani do sporządzenia dla obszaru swojego działania planów rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną. Plan rozwoju sieci przesyłowej (dalej: PRSP) określony na lata 2023-2032 uwzględnia pierwszą rewolucję technologiczną zgodną z wzorcami pochodzącymi z bardzo rozwiniętych systemów elektroenergetycznych, z dużym udziałem OZE w miksie wytwórczym. Mowa o budowie linii HVDC łączącej dwa wyraźnie zarysowujące się obszary Polski – północ i południe.

Nakreślenie zbioru inwestycji w sieć zostało poprzedzone analizą scenariuszy rozwoju otoczenia i wnętrza systemu elektroenergetycznego – po to, by wytypować inwestycje wnoszące wkład w bezpieczeństwo zasilania odbiorców w każdych warunkach.

Inwestycje uwzględnione w PRSP 2023-2032 mają na celu wsparcie:

- zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej do osiągnięcia celu krajowego w zakresie udziału energii z OZE w końcowym zużyciu energii,
- rządowego planu budowy morskich farm wiatrowych na Bałtyku,
- rządowego planu budowy mocy jądrowych,
- przyłączeń nowych jednostek wytwórczych zgodnie z wynikami aukcji rynku mocy na lata 2023-26,
- poprawy warunków zasilania, w tym minimalizacji ograniczeń sieciowych w całym systemie – szczególnie w kontekście planowanej budowy źródeł odnawialnych (wiatrowych) w Polsce północnej; zarówno na morzu, jak i na lądzie.

Przy sporządzaniu PRSP 2023-2032 były brane pod uwagę uwarunkowania prawne wynikające z:

- koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- planów zagospodarowania przestrzennego województw,

- Polityki energetycznej Polski,
- 10-letniego planu rozwoju ENTSO-E TYNDP,
- realizacji umów o przyłączenie oraz określonych warunków przyłączenia do sieci przesyłowej,
- realizacji innych zobowiązań, w tym uzgodnień z operatorami systemów dystrybucyjnych,
- regulacji unijnych.

Podstawą sporządzenia PRSP 2023-2032 były uwarunkowania określone m.in. w Polityce energetycznej Polski do 2040 r., a także w Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 i Programie polskiej energetyki jądrowej.

PSE S.A. prowadzi aktualnie prace nad aktualizacją PRSP. 15 marca 2024 r. rozpoczęły się konsultacje opracowanego projektu nowego planu. Uwagi do przedmiotowego dokumentu można zgłaszać do 5 kwietnia 2024 r.

Plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2023-2028 dla operatorów systemów dystrybucyjnych są opracowywane na podstawie art. 16 Prawo energetyczne (dalej: Ustawa). Szczegółowy zakres dokumentu jest przygotowany na podstawie informacji wynikających z Kwestionariusza aktualizacji projektu planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną. Plany Rozwoju spółek dystrybucyjnych powstały w celu wypełnienia obowiązku określonego w Ustawie. Dostarczanie energii elektrycznej w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych, jest głównym obowiązkiem operatora systemu dystrybucyjnego. Plany Rozwoju uwzględniają:

- a) cele określone w dokumencie Urzędu Regulacji Energetyki (URE) „Regulacja jakościowa w latach 2018-2025 dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych”,
- b) obowiązujące przepisy prawa, w szczególności Ustawy, rozporządzenia i dyrektywy UE,
- c) Politykę Energetyczną Polski do 2040 roku (PEP2040),
- d) założenia obowiązujące przy opracowaniu Taryf dystrybucyjnych,
- e) plany zagospodarowania przestrzennego województw, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz plany zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- f) analizy i opracowania własne określające:
  - zakres niezbędnej rozbudowy i modernizacji sieci dystrybucyjnej wysokich napięć,
  - zakres niezbędnej rozbudowy i dostosowania sieci średnich i niskich napięć do potrzeb realizacji umów o przyłączenie,
  - inwestycje mające na celu poprawę bezpieczeństwa pracy sieci, niezawodności i jakości dostaw energii elektrycznej,
  - inwestycje wynikające z eliminowania zagrożeń ekologicznych,
  - konieczne integracje i rozbudowy systemów zarządzania w poszczególnych spółkach dystrybucyjnych, w tym m.in. systemu SCADA, systemu zarządzania majątkiem sieciowym, systemów pomiarowych wraz z niezbędną rozbudową sieci informatycznych i telekomunikacyjnych,
  - niezbędne wyposażenie służb pogotowia energetycznego i serwisu w narzędzia, sprzęt i środki transportowe,
  - zakres niezbędnej modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków.

Przy opracowywaniu Planów Rozwoju spółek dystrybucyjnych, z uwzględnieniem możliwości finansowych brano pod uwagę także:

1. potencjalne lokalizacje nowych źródeł wytwórczych,
2. zdolności dystrybucyjne systemu elektroenergetycznego i stopień jego wykorzystania,
3. inwestycje planowane przez innych operatorów systemów dystrybucyjnych,
4. wyniki opracowywanej wspólnie z PSE koncepcji rozwoju sieci WN i NN,

5. Plan rozwoju Operatora Systemu Przesyłowego.

Jednym ze źródeł finansowania rozwoju sieci elektroenergetycznej w Polsce są środki europejskie, które pozwalają na ograniczenie przenoszenia obciążeń związanych z rozwojem sieci na odbiorców energii elektrycznej, w ramach taryf. Środki dla operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD) są dostępne w ramach programów finansowanych z funduszy unijnych: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Kulturę, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS), Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW), Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) i Fundusz Modernizacyjny (FM).

28 listopada 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła komunikat *Plan działań na rzecz sieci elektroenergetycznych*. Wskazuje w nim, że aktualnie ok. 40% wszystkich europejskich sieci ma ponad 40 lat. W oparciu o wyniki analiz oraz rozmów z ekspertami Komisja zidentyfikowała 7 horyzontalnych wyzwań (obszarów) mających na celu przyspieszenie tempa rozwoju sieci w Europie, w których przedstawione zostało 14 planowanych do realizacji działań. Wśród nich znajdują się m.in.:

- 1) Przyspieszenie realizacji istniejących PWZ (Projekty Wspólnego Zainteresowania) i opracowanie nowych projektów – Komisja, państwa członkowskie i operatorzy systemów przesyłowych będą musieli wzmocnić współpracę w zakresie przygotowania PWZ, ich szybszego wdrażania oraz finansowania. W tej kwestii Komisja planuje również przeprowadzenie specjalnej analizy odnoszącej się do kwestii sieci energetycznych jak i kwestii infrastruktury przesyłowej związanej z wodorem oraz CO₂.
- 2) Usprawnienie długoterminowego planowania sieci – Komisja, począwszy od pierwszego kwartału 2024 r. po opublikowaniu pierwszych planów rozwoju sieci morskiej, będzie ściśle współpracować z ENTSO-E w zakresie dalszego rozwoju 10-letnich planów rozwoju sieci. Dodatkowo, przesyłane do Komisji KPEiK będą musiały również uwzględniać komponent sieciowy.
- 3) Wprowadzenie nowych ram regulacyjnych – Komisja zaproponuje zasady przewodnie określające warunki, na jakich powinny być prowadzone inwestycje wyprzedzające projekty sieciowe, a także opublikuje szczegółowe wytyczne dotyczące transgranicznego podziału kosztów związanych z projektami offshore (wytyczne zostaną opublikowane najpóźniej w czerwcu 2024 r.)
- 4) Lepsze wykorzystanie istniejących sieci i ich transformacja w kierunku „SMART” – ENTSO-E wraz z operatorami systemów uzgodnią zharmonizowane definicje dot. zdolności, a także przeprowadzą przegląd mający na celu promowanie wdrażania inteligentnych, efektywnych i innowacyjnych sieci. Co więcej, ACER w swoim kolejnym raporcie dot. taryf przygotuje zalecenia odnoszące się do procesu taryfowania promującego rozwój nowoczesnych sieci (wraz z uwzględnieniem CAPEX, OPEX i podziału korzyści).
- 5) Poprawa dostępu do finansowania – Komisja uruchomi działania konsultacyjne z udziałem inwestorów (w tym funduszy emerytalnych), agencji kredytowych, instytucji finansowych, organów regulacyjnych i operatorów systemów w celu zidentyfikowania i usunięcia przeszkód w finansowaniu, w tym poprzez pożyczki bankowe, instrumenty rynkowe (dłużne i kapitałowe), gwarancje i finansowanie mieszane. Zaproponowane zostaną również nowe programy finansowe związane z rozwojem i modernizacją istniejących sieci.
- 6) Zapewnienie szybszych procesów wydawania pozwoleń – Komisja Europejska opracuje specjalne wytyczne i zapewni wsparcie techniczne w zakresie wdrażania istniejących i tworzonych narzędzi regulacyjnych wpływających na przyspieszenie procesu wydawania i uzyskiwania niezbędnych zgód. W tym celu stworzony zostanie m.in. specjalny Pakt na rzecz zaangażowania.
- 7) Wzmocnienie łańcuchów dostaw – ENTSO-E wraz z operatorami systemów będą zobligowane do wzmocnienia współpracy w celu opracowywania wspólnych specyfikacji

technologicznych, aby ułatwiać inwestycje. Punkt ten ma zostać zrealizowany poprzez rewizję kodeksów sieciowych do 2025 roku.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska analizuje kolejne rozwiązania, które pozwolą odpowiedzieć na wyzwania jakie stoją w związku z transformacją energetyczną. Przede wszystkim związane są one z dalszą optymalizacją procedur administracyjnych, usprawnieniem procesów przyłączania nowych źródeł do sieci, dalszą promocję energetyki obywatelskiej, klastrowej i spółdzielczej oraz z finansowaniem infrastruktury.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM